

Vallfärden

Publicerad: 22 November 2011

Kaba är en byggnad som ligger i Mecka i Saudiarabien och är muslimernas viktigaste helgedom och islams heligaste plats tillsammans med al-Masjid an-Nabawi (profeten Muhammeds moské) i Medina i Saudiarabien och al-Aqsamoskén i Jerusalem.

/wp-content/uploads/2011/11/022.mp3

Adel Ryyan läser kapitlet al-Hajj (Vallfärden) ur Koranen. (Se Koranens Budskap för förklaring)

Pilgrimsfärden till Mecka – al-Hajj – är islams femte pelare. Denna vallfärd sker inte till helgedomar, kloster eller platser där mirakel förmodas ha inträffat, även om vi ser många muslimer göra detta. Pilgrimsfärden görs till Ka'ba i den heliga staden Mecka vars helighet grundar sig i att profeten Abraham upprättade den för dyrkan av Gud. Gud belönade honom genom att tillskriva Sig Själv huset (Guds hus) och göra det till ett epicentrum för dyrkan som alla muslimer vänder sig mot i bönen, qibla. Riterna under pilgrimsfärden utförs idag på samma sätt som under Abrahams tid och efter honom Muhammed.

Pilgrimsfärden ses som en särskilt förtjänstfull handling. Pilgrimsfärden fungerar som en botgöring – den ultimata förlåtelsen för synder – och hängiven intensiv andlighet. Pilgrimsfärden är en skyldighet för alla fysiskt och ekonomiskt kapabla muslimer. Riterna börjar kort efter ramadān den 8:e dagen i den sista månaden av det islamiska året, dhul-hijjah, och slutar den 13:e dagen samma månad.

Motverkar rasism

Malcom X intervjuas efter hemkosten från pilgrimsfärden.

Mecka är det centrum mot vilket pilgrimerna färdas varje år för att träffas och förnya tron på att alla muslimer är jämlika och förtjänar ömsesidig kärlek och sympati, oavsett ras och etniskt ursprung. Denna harmoni människogrupper emellan kanske bäst har skildrats av Malcolm X under hans historiska pilgrimsfärd:

Var och en av de tusentals människorna på flygplatsen, på väg mot Jedda, var klädd på detta sätt. Du skulle kunna vara kung eller bonde utan att någon lade märke till det. Några kända personer som diskret pekades ut för mig bar samma kläder som jag gjorde. När vi klätt oss började vi ropa 'Labbayka! (Allahumma) Labbayka!' (Till Din tjänst, O Herre!) På planet fanns vita, svarta, bruna, röda och gula människor, blåögda och blonda, och jag med mitt krulliga röda hår – tillsammans var vi alla bröder!

Vi ärade samma Gud, och ärade därefter varandra...

Det var vid detta tillfälle jag först började omvärdera den 'vite mannen'. Jag såg nu att 'vit man', som uttrycket användes, i huvudsak inte avsåg hudfärg utan attityd och handling. I Amerika avsåg 'vit man' ett visst förhållningssätt mot svarta och andra människor som inte var helt vita. Men i den

muslimska världen såg jag att människor med vit hy var mer genuint broderliga än någon annanstans. Den morgonen blev början på en radikal förändring i mitt sätt att se på vita.

Här fanns tiotusentals pilgrimer i alla färger från hela världen; från blåögda och ljushåriga till svarta afrikaner. Men vi deltog alla i samma rit och visade en anda av enighet och broderskap som mina erfarenheter från Amerika lät mig tro aldrig skulle inträffa mellan vita och icke-vita...

Amerika måste förstå islam eftersom det är den religion som utplånar rasism. Under mina resor i den muslimska världen har jag träffat, talat med och ätit tillsammans med personer som i Amerika hade betraktats som vita – men den vita attityden hade avlägsnats från deras sinnen på grund av islam. Jag har aldrig tidigare sett ett så uppriktigt och sant broderskap mellan människor av olika hudfärg.

Således förenar pilgrimsfärden muslimer från hela världen i ett internationellt broderskap. Mer än två miljoner pilgrimer vallfärdar varje år där riten fungerar som en enande kraft muslimer emellan när människor med olika bakgrund samlas i tillbedjan.

Ihrām

Vid särskilda platser utmed karavanvägarna till Mecka, eller när pilgrimen passerar den punkt som ligger närmst dessa platser, träder han eller hon in i ett tillstånd av renhet som kallas ihrām. I detta tillstånd blir vissa "normala" handlingar otillåtna; som att täcka huvudet, klippa naglarna och för män bära vanliga kläder. Männen byter kläder och tar på plagg avsedda för ihrām; två vita sömlösa tygstycken som lindas runt kroppen. Detta ökar vördnaden för och heligheten i pilgrimsfärden, staden Mecka och månaden dhul-hijjah.

Det finns fem stationer för att träda in i ihrām:

- vid de kustnära slätterna nordväst om Mecka mot Egypten till,
- söderut mot Jemen och
- tre som ligger norr eller österut mot Medina, Irak och al-Najd.

Den välkända ritualen kallad tawaf då pilgrimen vandrar sju varv runt Ka'ba i Mecka.

Den enkla dräkten symboliserar alla människors lika värde inför Gud och ett avsteg från det världsliga. Efter att ha trätt in i ihrām fortsätter pilgrimen mot Mecka och inväntar där att vallfärden skall börja. Den sjunde dagen i dhul-hijjah erinras pilgrimen om ritualerna som pågår mellan den åttonde och tolfte dagen då han eller hon besöker de heliga platserna utanför Mecka – Arafah, Muzdalifah och Minā – och offerar ett djur till minne av Abrahams offer. Pilgrimen klipper eller rakar därefter sitt huvud, och efter att ha kastat sju stenar på särskilda pelare vid Minā under tre eller fyra på varandra följande dagar, beger sig pilgrimen till moskén där han eller hon går sju gånger runt den heliga helgedomen, Ka'ba, för att därpå vandra och springa sju gånger mellan de två små kullarna aṣ-Ṣafā och al-Marwah.

I vissa muslimska samhällen kommer den som vallfärdat att kallas för "hajji" även om detta mer är en kulturell än religiös sed.

Umrah – den mindre valfärden

Pilgrimer vid Zamzam.

Utöver den stora valfärden, hajj, finns även en mindre valfärd, umrah, som utförs under resten av året. Att "göra umrah" uppfyller dock inte kravet för den stora valfärden. Den liknar dock den obligatoriska valfärden och pilgrimer kan välja mellan att göra umrah separat eller tillsammans med hajj. Liksom vid den stora valfärden påbörjar pilgrimen umrah genom att träda in i ihrām för att därpå vandra runt Ka'ba i Mecka sju gånger. Har man möjlighet kan man därefter röra den svarta stenen, be bakom Maqām Ibrāhīm och dricka zamzam-källans heliga vattnet. När man har vandrat sju gånger mellan aṣ-Ṣafā och al-Marwah samt rakat eller klippt håret är umrah över.

Källor:

Dr. Ash-Shehri, Abdullah S. The Only Way Out: www.islamhouse.com, 2014. Web. 7 apr 2014.

Muhammed Knut Bernström (2000), Koranens budskap. Simrishamn: Proprius